

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति समिति
सानोठिमी, भक्तपुर ।

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह
अधिकृतस्तर द्वितीय श्रेणी उप प्रशासक पदको प्रथम पत्रको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा : प्रशासन समूह : सामान्य प्रशासन उप-समूह :
पद : उप प्रशासक स्तर : अधिकृत स्तर द्वितीय श्रेणी किसिम : खुला/आ.प्र.

पाठ्यक्रमको रूपरेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :-
प्रथम चरण : लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क : २००
द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन (सबै सेवा समूहको लागि)	१००	४०	विश्लेषणात्मक प्रश्न	६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान	२ प्रश्न × २० अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (प्रत्येक सेवा/समूहका लागि छुट्टाछुट्टै)	१००	४०	विश्लेषणात्मक प्रश्न	६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान	२ प्रश्न × २० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीयपत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८२/०१/२२

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति समिति
सानोठिमी, भक्तपुर

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह
अधिकृतस्तर द्वितीय श्रेणी उपप्रशासक पदको प्रथम पत्रको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. राज्य र सरकार

- १.१ नेपालमा संवैधानिक विकास र नेपालको संविधान
- १.२ राज्य शक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन
- १.३ सरकारका कार्यक्षेत्र र भूमिका
- १.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, जिम्मेवारी र कार्यहरू
- १.५ संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहको व्यवस्थापिकाको संरचना र कार्यप्रणाली
- १.६ अन्तरसरकार व्यवस्थापन
- १.७ संसद, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.८ लोकतन्त्रका मूल्यहरू र नेपालमा यसको अवस्था

२. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

- २.१ मानव पूँजी व्यवस्थापन
- २.२ संगठनात्मक स्वरूप
- २.३ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
- २.४ नेपालको सार्वजनिक प्रशासन: सुधारका प्रयास एवं चुनौती
- २.५ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू : नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल, निर्णय प्रक्रिया, संगठनात्मक व्यवहार र कार्य संस्कृति
- २.६ प्रकोप/विपद् व्यवस्थापन
- २.७ परिवर्तन व्यवस्थापन
- २.८ संकट व्यवस्थापन
- २.९ विवाद व्यवस्थापन/समाधान
- २.१० वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरू

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह र विविध

- ३.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रणाली, सेवाको प्रारूप निर्माण र व्यवस्थापन
- ३.२ सेवा प्रवाह गर्ने माध्यम र बैकल्पिक आयामहरू

- 3.3 सेवा प्रवाहमा एजेन्सीकरण
 - 3.4 सुशासन, सदाचार, नैतिकता र व्यवसायिकता
 - 3.5 सूचनाको हक र पारदर्शिता
 - 3.6 सम्पत्ति शुद्धिकरण र भ्रष्टाचार निवारण
 - 3.7 समावेशीकरण, सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक संरक्षण
 - 3.8 नागरिक शिक्षा र विकास
 - 3.9 ट्रेड यूनियन र सामुहिक सौदावादी
 - 3.10 नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा नेपालको प्रतिनिधित्व तथा भूमिका
 - 3.11 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक मामिलाहरू
4. **सेवासँग सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था**
- 4.1 राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६
 - 4.2 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ र नियमावली, २०५१
 - 4.3 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली, २०६२
 - 4.4 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् कर्मचारी सेवा, शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०६९
 - 4.5 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
 - 4.6 सुशासन (सञ्चालन र व्यवस्थापन) ऐन, २०६४ र नियमावली २०६५
 - 4.7 राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५
 - 4.8 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
 - 4.9 आवधिक योजनामा मानव संसाधन विकास र तालीम सम्बन्धी विषयहरू

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति समिति
सानोठिमी, भक्तपुर ।

प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह
अधिकृतस्तर द्वितीय श्रेणी उप प्रशासक पदको द्वितीय पत्रको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

1. राष्ट्रिय नीति

- 1.1 राष्ट्रिय नीतिहरूको तर्जुमा, विश्लेषण, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- 1.2 नेपालका प्रमुख राष्ट्रिय नीतिको कार्यान्वयन अवस्था
- 1.3 तथ्यमा आधारित नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
- 1.4 तीन तहको सरकारबीच राष्ट्रिय नीति, विषय क्षेत्रगत नीतिहरू बीचको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध
- 1.5 तालीम नीति २०७१

2. योजना तथा विकास

- 2.1 योजनावद्ध विकास प्रयास, उपलब्धी (प्राप्ति) र चुनौती
- 2.2 संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय विकास योजना
- 2.3 नतिजामूलक योजना प्रणाली
- 2.4 विकासमा सरकारी, निजी, सहकारी क्षेत्र र गैर सरकारी क्षेत्रको भूमिका र उपयोगिता
- 2.5 विकास आयोजनाको अवधारणा, तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र नेपालमा आयोजनाको व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली
- 2.6 विकास व्यवस्थापनमा अन्तरतह समन्वय
- 2.7 दिगो विकासका लक्ष्यहरू : वर्तमान अवस्था र नेपालको प्रयास
- 2.8 गरिवी निवारण

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

3. नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा संगठन विकास र मानव संसाधन

- 3.1 संगठनात्मक ढाँचा
- 3.2 व्यवस्थापकिय औजार
 - ३.२.१ संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धती
 - ३.२.२ कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य विशिष्ट विवरण र कार्य मूल्यांकन

३.२.३ कार्य विस्तृतीकरण

- 3.3 कार्य सम्पादन मानक र कर्मचारी मूल्याङ्कन प्रणाली
- 3.4 मानव संसाधन व्यवस्थापनका उपलब्धी र चुनौती
- 3.5 सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्व विकास, नेतृत्व परीक्षण र उत्तराधिकारी योजना
- 3.6 व्यवस्थापन परीक्षण
- 3.7 संस्थागत तथा व्यावसायिक रणनीतिक योजना
- 3.8 कर्मचारीतन्त्रको संस्कृति र संस्कृति परिवर्तनका रणनीति, उपागम र औजार

4. सार्वजनिक सेवा र शासकीय मामिला

- 4.1 सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सरकार, निजी क्षेत्र, समुदाय र नागरिक संस्थाको भूमिका
- 4.2 जनतामा प्रवाह गरिने सेवाहरू, सेवाको व्यवस्थापन,
- 4.3 संघ, प्रदेश र स्थानीयतहमा सरकारी सेवा संचालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था र क्षेत्राधिकार
- 4.4 नेपालमा सूचना प्रविधि विकासका सवाल
- 4.5 सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापनका सवाल
- 4.6 विविधता व्यवस्थापन र नेपालमा विविधता व्यवस्थापन नीति, रणनीति
- 4.7 आर्थिक सामाजिक रूपान्तरणका आयाम